

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning I

DOM
2010-10-20
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
16153-10 E
Enhet 1:2

SÖKANDE

Colomer Sweden AB, 556563-9670
Otterhällegatan 4
411 18 Göteborg

Ombud: Paula Stenberg
Colomer Sweden AB
Otterhällegatan 4
411 18 Göteborg

MOTPART

Göteborgs Stad
Upphandlingsbolaget
Stora Badhusgatan 6
411 21 Göteborg

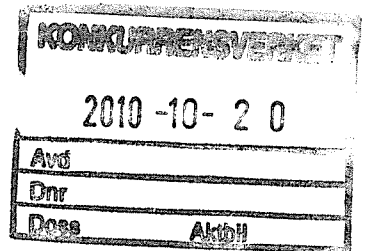
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling; LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut från den 9 september upphör därmed att gälla.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 2
16153-10 E

BAKGRUND

Göteborgs Stad Upphandlingsbolaget (Upphandlingsbolaget) har genomfört en upphandling av stylingprodukter. I tilldelningsbeslut den 31 augusti 2010 framgår att Grazette of Sweden AB, Scandinavian Hair Company AB, Persea Sverige AB och Henkel Norden Aktiebolag vunnit upphandlingen.

Efter att Colomer Sweden AB (bolaget) begärt överprövning av upphandlingen och därvid hemställt om interimistiskt beslut har förvaltningsrätten den 9 september 2010 beslutat att upphandlingen inte får avslutas innan slutligt avgörande i frågan föreligger.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att deras anbud tas upp till anbudsutvärdering och anför bl.a. följande. Den upphandlingen som gjordes var utökad och krävde betydligt mer uppgifter, dokumentation och underlag än vad som krävts vid tidigare upphandlingar med Upphandlingsbolaget. Under perioden var bolagets huvudkontor stängt för semester och därför kunde inte alla nödvändiga dokument för förfrågningsunderlaget fås fram. Bolaget tog därför kontakt med Upphandlingsbolaget för förfrågan om komplettering av handlingarna kunde göras när bolagets huvudkontor öppnat igen. Den ansvarige upphandlaren var på semester och det fanns ingen annan som kunde svara på frågor. Bolaget gjorde en notering i förfrågningsunderlaget om att uppgifterna skulle komma att kompletteras efter semestern, vilket inte har uppmärksamrats. Bolagets anbud har därför förkastats på felaktiga grunder.

Upphandlingsbolaget yrkar att Förvaltningsrätten avslår bolagets ansökan om överprövning och anför i huvudsak följande. Under perioden för an-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 3
16153-10 E

budgivning hade handläggaren för upphandlingen semester, trots detta skötte handläggaren funktionen för frågor och svar i upphandlingen genom att varje dag kontrollera om några frågor avseende upphandlingen hade kommit in. Inga frågor som berörde möjligheten att kunna komplettera anbudet efter det att anbudstiden hade gått ut inkom under anbudstiden. Om bolaget hade ställt frågan genom den kanal som skulle användas för frågor och svar hade bolaget redan då fått upplysningen om att det inte var möjligt att komplettera anbudet med nya uppgifter efter det att anbudstiden hade löpt ut. Bolaget har inte uppfyllt kravet på att i anbudet ge in dokumentation som visar att bolaget har upprättat rutiner för att arbeta med etiska krav. En upphandlande myndighet får enligt lagen om offentlig upphandling begära att kompletteringar av anbud görs. Förutsättningen för att kunna begära komplettering av ett anbud är att det kan ske utan särbehandling eller konkurrensbegränsning och att inga nya uppgifter tillförs anbudet. Någon tvingande regel om att en upphandlande myndighet ska begära in kompletteringar finns inte. I förevarande fall har upphandlingsbolaget valt att inte begära in någon komplettering av bolagets anbud. Bolaget har inte uppfyllt alla skalkrav som ställts i upphandlingen för att bli kvalificerad. Bolaget skulle inte ha blivit antagen som ramavtalsleverantör även om bolaget inte hade blivit utesluten eftersom bolagets anbudssumma var den högsta av deltagande anbudsgivares och har således inte genom att uteslutas från upphandlingen lidit eller riskerat att lida skada.

DOMSKÄL

LOU har genom SFS (2010:571) genomgått en del ändringar vilka enligt övergångsbestämmelserna träder i kraft den 15 juli 2010. Av nämnda övergångsbestämmelser framgår vidare att äldre bestämmelser gäller för upphandlingar påbörjade före ikraftträdandet. Enligt förarbetena till nämnda ändringar (prop. 2009/10:180 s. 310) framgår att en upphandling anses påbörjad när den upphandlande myndigheten eller enheten beslutat om

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 4
16153-10 E

vilket upphandlingsförfarande som ska tillämpas eller senast när myndigheten eller enheten genom annons eller på annat sätt beslutat att begära in anbud. Nu aktuell upphandling, är påbörjad före den 15 juli 2010, varför bestämmelserna i dess lydelse dessförinnan är de som redovisas nedan såsom tillämpliga bestämmelser.

Tillämpliga bestämmelser

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt praxis ska anbud som inte uppfyller skallkraven förkastas (jmf kammarrätten i Göteborgs dom i mål 4885-04 och kammarrätten i Stockholms dom i mål 8085-04). Detta framgår även av EG-rättslig praxis (se C-87/94, *Kommissionen mot Belgien* och C-243/89 *Kommissionen mot Danmark*).

Handlingarna i målet

I förfrågningsunderlaget under rubrik "kvalificering leverantör" anges bl.a. att samtliga leverantörskrav måste uppfyllas för att anbud skall kunna utvärderas och skall på anmodan kunna styrkas om det inte krävs att bevis,

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 5
16153-10 E

intyg etc. skall ha redovisats i anbudet. Utbildningsförvaltningen äger rätt att ta in och kontrollera erforderliga bevis/intyg.

Under punkt 2.1 anges följande:

Etik, Miljö, Kvalitet

Krav: Bilaga Etik m.m. ifyllt och bifogad till anbudet.

- Finns upprättade rutiner för att arbeta med etiska krav enligt ILO:s åtta kärnkonventioner, dvs. 29,87, 98, 100, 111, 138 samt 182?
- Finns upprättade rutiner för att arbeta med etiska krav enligt FN:s barnkonvention artikel 32.?
- Finns upprättade rutiner för att arbeta med etiska krav enligt det arbetarskydd, arbetsmiljölagsstiftning, arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön och det socialförsäkringssystem för gällor i tillverkningslandet?

Förvaltningsrättens bedömning

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, s.k. skallkrav, inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frångå de uppställda kraven eftersom förfarandet då skulle bryta mot principen om öppet förfarande.

Enlig förvaltningsrättens uppfattning framgår det klart av förfrågningsunderlaget att den aktuella blanketten ska fyllas i och medskickas anbudet och att detta utgör ett s.k. skallkrav. Det är ostridigt att bolaget inte har uppfyllt kravet på att i anbudet ge in dokumentation som visar att bolaget har upprättade rutiner för att arbeta med etiska krav. Bolaget uppfyller därmed inte skallkravet i punkten 2.1 i förfrågningsunderlaget och har därför inte heller haft rätt till att komplettera anbudet i efterhand. Vad bolaget har anfört om anledningen till varför dokumentationen inte lämnades in föranleder ingen annan bedömning.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 6
16153-10 E

Sammantaget anser förvaltningsrätten att vad bolaget anfört inte utgör grund för att förordna om åtgärd mot aktuell upphandling. Upphandlingsbolaget har agerat i enlighet med LOU och bolaget kan därför inte anses ha lidit eller kunnat komma att lida någon skada. Begäran om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Mats Ihlbom

Föredragande i målet har varit Cecilia Ljungblad.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU